

بررسی میزان سهام اعضای هیئت مدیره، ویژگی‌های هیئت مدیره بر عملکرد شرکت‌های پذیرفته شده

در بورس اوراق بهادار

حسین نورانی^۱، علی عبدی جمایران^۲، الهه حسینی^۳

^۱عضو هیئت علمی دانشگاه هرمزگان، hnourani1355@gmail.com

^۲دانشجوی دکتری کارآفرینی سازمانی و مدرس دانشگاه، a.abdi6769@ut.ac.ir

^۳کارشناسی ارشد کارآفرینی دانشگاه تهران، elahee.hosseini@gmail.com

چکیده:

بروز مشکل و ناهماهنگی مواجه هستند که عبارت‌اند از: تعارض میان مدیران و سهامداران، تعارض منافع سهامداران اصلی و سهامداران جزء و تعارض منافع سهامداران قدیمی و جدید. راه حل تمام این تعارضات مشارکت و همکاری تمام عوامل تأثیرگذار بر عملکرد شرکت یا همان راهبری شرکتی است. بازارهای پرتلاطم و رو به رشد اوراق بهادار در دنیا نیز متکی بر دستگاه‌های پیچیده حمایت‌کننده‌ای هستند که نظام راهبری را در شرکت‌های سهامی عام بهبود می‌بخشند (کلانتری و عباسی، ۱۳۹۳).

از سویی باید پذیرفت که هیئت مدیره شرکت می‌تواند به شکل یک ابزار حائز اهمیت در حاکمیت شرکتی و همچنین به وسیله ترکیب، سازمان‌دهی درونی و فرایندهای تصمیم‌گیری خودش به بهبود اثربخشی خود و در نتیجه بهبود عملکرد شرکت کمک نماید. مطالعات انجام‌شده در بعضی از کشورها نشان می‌دهد که حضور اعضای غیرموظف، به توان هیئت مدیره در بهبود عملکرد شرکت کمک می‌کند (قالیباف اصل و رضایی، ۱۳۸۶).

نتایج حاصل از مطالعات صورت گرفته در داخل و خارج کشور نشان می‌دهد که با تغییر کردن مالکیت شرکت‌ها به سمت عمومی شدن باید گفت که این تغییر به عنوان یک روش کارا و به صرفه تلقی می‌شود که باعث افزایش سرمایه شرکت و در نتیجه توسعه عملیات تجاری آن می‌شود. بنابراین شرکت‌های جدید و بزرگ‌تر ایجاد شده، چندین مالک یا سهامدار خواهند داشت. با این مفروضات، مالکان وارد قراردادی می‌شوند که طی آن هدایت شرکت را به هیئت مدیره یا مدیران واگذار می‌کنند. از سویی باید اذعان داشت که هیئت مدیره به عنوان رکن اساسی در ساختار سازمانی هر شرکت بوده که محور ارتباطی میان سهامداران و مدیران می‌باشد و بر این اساس در راهبری شرکتی، نقش مهمی را در سطح شرکت‌ها ایفا می‌کند.

کلمات کلیدی: سهام، هیئت مدیره، شرکت، بورس اوراق بهادار

۱. مقدمه

در قرن حاضر با توجه به محیط‌های در حال تغییر و پویا شاهد تحولات شگرفی در حوزه حاکمیت سازمان‌ها به ویژه هیئت‌های مدیره آن‌ها از نظر فلسفه وجودی، جایگاه، ویژگی‌های کارکردی و ماهوی هستیم. تا پیش از بازاندیشی‌های عمیق در اساس و بنیان وجودی هیئت مدیره‌ها، انتخاب اعضاء بدون هیچ گونه معیار و ضابطه خاصی و تنها به صورت غیررسمی و بر اساس خویشاوندی، رفاقت‌های دیرینه و یا همکاری و منافع مشترک صورت می‌گرفت که این شیوه از انتخاب نخستین پیامدی که داشت فقدان تخصص‌های کافی و متنوع در ترکیب هیئت مدیره بود (علوی و همکاران، ۱۳۸۹).

در سال‌های اخیر، مدیریت و اداره کردن شرکت‌های تجاری با توسعه روزافزون فعالیت‌های مالی و اقتصادی به وجود آمده، بسیار دشوار و پیچیده شده است. به طور کلی، شرکت‌های سهامی با سه منشأ اصلی

۲. مبانی نظری پژوهش

۱.۲ حاکمیت شرکتی

با توجه به بحران‌های مالی در سراسر دنیا و به ویژه شرکت‌های اروپایی و آمریکایی شاهد کشیده شدن دامنه این بحران‌ها به سایر کشورها نیز بودیم. دلیل اصلی این بحران‌های مالی به اعتقاد بسیاری از پژوهشگران، ضعف در دستگاه‌های حاکمیت شرکتی عنوان شد. به راستی، علت این بحران‌های حاکمیتی چه بود؟ اگرچه پاسخ‌گویی به این سؤال پیچیده بوده و ممکن است در شرکت‌های مختلف، متفاوت باشد، اما می‌توان گفت که عواملی همچون: رفتار اخلاقی ضعیف در سطح شرکت، وجود مدیران چاپلوس و فاقد تخصص در اداره امور شرکت، وجود کنترل‌های داخلی ضعیف برای جلوگیری یا کشف مشکلات در سطح شرکت و نظارت‌های ضعیف خارجی (مانند چارچوب‌های حقوقی، مقررات گذاران، بازار سرمایه،